

Introduktion til dialogpakken: Lige muligheder for piger og drenge

20. juni 2016
Side 1 af 4

Alle børn og unge skal have gode muligheder for at trives, for at udvikle sig og for at lære bedst muligt og mest muligt, hvilket blandt andet er slået fast med den nye børne- og ungepolitik for Aarhus Kommune.

Derfor er det relevant at se på, hvor der kan være systematisk forskel mellem forskellige grupper af børn og unge. En af disse gruppeforskelle kan findes mellem piger og drenge. Flere opgørelser har gennem tiden vist, at der er forskel mellem hvordan kønnene klarer sig gennem uddannelsessystemet¹, hvilke forventninger de møder og hvordan de vurderes². Samtidig er det vel-dokumenteret, at dagtilbud og skoler kan være med til at fastlægge kønsmønstre, identifikations- og handlemuligheder for piger og drenge³.

Vores egne data underbygger, at der er klare forskelle mellem hvordan de to køn trives, lærer og udvikler sig i deres vej gennem dagtilbud og skole i Aarhus Kommune. Det helt overordnede billede er, at drengene klarer sig dårligere fagligt og i forhold til overgang til ungdomsuddannelse, mens pigerne har lavere generel trivsel end drengene.

Derfor er det centralt at være opsøgende på, hvordan vi kan arbejde for at alle børn, uanset deres køn, får udviklet deres potentialer bedst muligt – så alle bliver så dygtige, som de kan, trives, og får bedst mulige afsæt efter skolen.

Mangfoldighed og ligestilling i arbejdet med børn og unge i Aarhus

I Aarhus Kommune er det med Udvalget for Mangfoldighed og Ligestillings byrådsvedtagne handleplan for ligestilling og mangfoldighed 2015-2016 (Bilag 1) besluttet at sætte fokus på køn i arbejdet med børn og unge på et overordnet niveau "(...) med henblik på at øge sandsynligheden for, at det er børnenes menneskelige potentialer, der er i fokus, frem for deres køn".

Som opfølgning på handleplanens ønske om at fremme kønsfokus i arbejdet med børn og unge i Aarhus Kommune har Børn og Unge besluttet at iværksætte flere tiltag med henblik på at få viden, debat og fokus på lige muligheder for piger og drenge - lokalt og i hele MBU. Konkret er det besluttet at:

- Ligestilling indarbejdes som tema i kvalitetsrapporten for Børn og Unge fra og med 2015.
- Der indarbejdes ligestillingsindikatorer i de lokale kvalitetsrapporter fra og med næste kvalitetsrapportering i 2017.
- Ligestilling indarbejdes som en del af arbejdet med "Tidligere, mere forebyggende indsatser".
- Denne dialogpakke udsendes for at understøtte det lokale arbejde.

BØRN OG UNGE

Pædagogisk afdeling
Aarhus Kommune

Læring og Udvikling

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 48 71

E-mail:
lu@mbu.aarhus.dk
Direkte e-mail:
fmg@aarhus.dk

Sag: 15/034412-3
Sagsbehandler:
Frida Mølgaard Gravesen

¹ Se fx Danmarks Evalueringsinstitut, 2005: Køn, karakterer og karriere – Drenges og pigers præstationer i uddannelse

² Se fx <http://www.sfi.dk/nyt/nyheder/artikler/laererne-vurderer-eleverne-daarligere-end-de-egentlig-er/>

³ EVA (2010). Se fx også <https://www.folkeskolen.dk/583904/ny-forskning-gaardvagten-fastholder-boern-i-stereotype-koensroller>

20. juni 2016
Side 2 af 4

Dialogpakkens formål og indhold

Dialogpakken sætter dels fokus på de områder, hvor vi ved at der er forskel mellem, hvordan piger og drenge trives og klarer sig, og giver dels inspiration til, og understøtter en drøftelse af, hvordan man kan arbejde med kønsligestilling i pædagogikken – med henblik på at skabe et tilbud, der er bedre til at løfte både piger og drenge og kan give alle børn og unge et bedre afsæt for at klare sig videre.

Dialogpakken består ud over denne korte introduktion af dels en PowerPoint-præsentation, der eksempelvis kan danne baggrund for workshops, dels relevant baggrunds- og inspirationsmateriale med både Aarhus-data, pointer og viden fra forskningen, eksempler fra praksis og forslag til arbejdet med køn.

Formålet er at understøtte det lokale pædagogiske arbejde ved at...

- give et overblik over, hvilken *viden* vi har fra forskning og praksis om køn i pædagogikken, samt hvad vi ved om, hvordan det går pigerne og drengene i Aarhus Kommune.
- inspirere til en lokal *dialog* om, hvad tallene afspejler og giver anledning til, hvor der er særligt behov for fokus på køn i det pædagogiske arbejde med børnene og de unge, og endelig hvordan der fremadrettet lokalt kan arbejdes med kønsmangfoldighed.

Dialogpakken retter sig mod bestyrelse, medarbejdere og elever. Vi foreslår at der med afsæt i vedlagte PowerPoint-præsentation kan afholdes en eller flere workshops – dette kunne eksempelvis være på et personale- eller bestyrelsesmøde, tema for en pædagogisk dag eller et selvstændigt arrangement – alt efter, hvor meget man ønsker at gå i dybden med emnet. Tanken er, at bilagene 1-6 udgør baggrundsmateriale, der rundsendes på forhånd. Power-Pointet indeholder både oplægselementer og oplæg til gruppedrøftelser og kan tilpasses og "klippes i" alt efter ønsket omfang mv.

Herunder følger et overblik over dialogpakken med en kort beskrivelse af de enkelte bilag, samt endelig forslag til yderligere læsning – om dels flere faglige perspektiver og fakta om køn, dels hvordan man som eksempelvis lokal leder kan gribe det videre arbejde an.

Overblik over dialogpakkens indhold

20. juni 2016
Side 3 af 4

Introduktion til dialogpakken: Lige muligheder for piger og drenge.

PowerPoint-præsentation til brug ved eksempelvis workshops.

Præsentationen indeholder processpørgsmål og pointer fra de øvrige bilag, og sætter fokus på, hvorfor køn er relevant og vigtigt at arbejde med, hvad vi ved om piger og drenge i Aarhus Kommune, og hvordan vi bedre kan understøtte køns mangfoldighed og lige muligheder for piger og drenge.

Bilag 1: Ligestillingsudvalgets handleplan for ligestilling og mangfoldighed 2015-2016.

Handleplanen angiver det overordnede mål fastsat af Udvalget for mangfoldighed og ligestilling. Se punkt 4: Kønsfokus i arbejdet med børn og unge (sidste side i dokumentet).

Bilag 2: Lige muligheder for piger og drenge – hvad er status?

Notatet præsenterer en række data om piger og drenge i Aarhus Kommune.

Bilag 3: EVA (2010). "Er nogle drenge og piger mere rigtige end andre?"

Artiklen giver en kort introduktion til de to overordnede teoretiske tilgange til arbejdet med køn – den biologiserende og den sociokulturelle – det forskningsmæssige belæg herfor, samt eksempler på betydning for praksis.

Bilag 4: Børn&Unge Forskning nr. 24, september 2014. "Tema: Køn og Pædagogik" (uddrag, side 1-9 og 14-19).

Temanummeret indeholder en række korte artikler, der diskuterer forskellige vinkler på køn og kønsopfattelser i pædagogikken. Der gives bl.a. 10 bud på, hvordan man kan arbejde med kønsfokus i praksis.

Bilag 5: LFS-nyt nr. 2, marts 2013. "Se barnet før kønnet" (side 18-21).

Sætter bl.a. fokus på, hvordan vores syn på køn ikke har været konstant gennem historien og giver et bud på gevinsterne ved at se barnet før kønnet. Artiklen giver både eksempler fra og råd til pædagogisk praksis.

Bilag 6: Kvinfor (2014). "Køn i kerneydelser" (uddrag)

En sammenfatning af en paneldebat om køn i kerneydelser. Indeholder eksempler på konkrete indsatser for at fremme køns mangfoldighed fra både skole- og dagtilbudsområdet i danske kommuner.

Forslag til yderligere læsning

Ønsker man at læse mere om emnet anbefales følgende udgivelser, der alle er tilgængelige på nettet. Hertil er der også forslag til videre læsning sidst i både bilag 3 og 4.

EVA (2009). "Blik for køn i pædagogisk praksis".

En mere dybdegående gennemgang i forhold til bilag 3 af EVA's litteraturstudie om kønsforskning i forhold til arbejdet med børn og unge.

Børnerådet (2009). "Børn køn og ligestilling – Børne og Ungepanelets undersøgelser i et kønsperspektiv".

En række (dog lidt ældre) interessante data om forskelle mellem kønnene i forhold til bl.a. husligt arbejde, lommepenge, fremtidsdrømme, trivsel mm.

BUPL. Tema om kønspædagogik.

Artikler om køn i pædagogikken fra fagbladet Børn&Unge. Findes på www.bupl.dk/paedagogik/koen/tema_om_koenspaedagogik?opendocument

Rambøll Management Consulting AS, Attractor for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (2015). "Anbefalinger og værktøjer til arbejde med køn og ligestilling i borgerrettede ydelser".

Rapporten giver et organisatorisk/processuelt indspil til hvordan man kan arbejde med ligestilling, med konkrete forslag rettet mod forskellige aktører. Særligt "Anbefalinger til arbejdet med ligestillingsvurdering" og "Værktøjer til arbejdet med ligestillingsvurdering" kan give inspiration til, hvordan man lokalt kan gå til arbejdet med at skabe bedre muligheder for begge køn.

20. juni 2016

Side 4 af 4